

Македонија. Во посебна подглава Картов се осврнува на колонизацијата на турското население, главно на Јуруците и Коњарите во Валандовско, а на крајот го дава описот на турската касаба Валандово кон крајот на XVII век.

Валандово и Валандовско во текот на XIX и во почетокот на XX век е третата глава на монографијата. Основната интенција на авторот во оваа глава е да ја даде основната скица на Валандово и Валандовско за време на преродбенското движење и појавата на организирањето македонско националнослободително движење воопшто во Македонија, а посебно во Валандовско.

Четвртата глава на монографијата му е посветена на Валандовскиот крај за време на Балканските и Првата светска војна, петтата, Валандовско во периодот меѓу двете Светски војни и шестата, Валандово и Валандовско за време на Народнослободителната

борба. Треба да истакнеме дека при овие глави авторот најпрвин се осврнува на општествено-политичката ситуација во Македонија, а потоа посебно на Валандово и Валандовско во дадениот историски период. Исто така, забележително е дека во последните глави авторот успеа подлабоко да навлезе во односните настани и да даде реконструкција на блиското историско минато на Валандово и Валандовско.

На крајот од монографијата, откако авторот изоставил да даде заклучок, дава кус библиографски преглед на основната консултирана изворна документација и литература, и тоа воопштено.

Приложенава монографска студија на Владо Картов претставува единствена публикација за Валандово и Валандовско низ историјата и своевиден придонес за историскиот развоток на овој регион на Македонија и за македонската историографија.

А. Т.

Гане Тодоровски, ТРАКТАТИ ЗА СОНЦЕЉУБИВИТЕ (есеи и записи на македонски теми), „Култура“, Скопје 1974, стр. 420.

Неодамна, во својата едиција „Современа општествена мисла“, Издавачкото претпријатие „Култура“ — Скопје ја издаде најновата книга на д-р Гане Тодоровски „Трактати за сонцељубивите (есеи и записи на македонски теми)“. Книгата претставува избор на есеи, статии и материјали кои се објавувани во списанијата „Разгледи“, „Стремеж“, „Македонски фолклор“, „Историја“, „Јехона“ (Одек), годишникот „Иселенички календар“, „Годишен зборник на Филозофскиот факултет“ и други збор-

ници, весникот „Нова Македонија“, Радио — Скопје, предговори кон одделни книги и посебни книшки.

Во книгата „Трактати за сонцељубивите“, по „Збор до два места вовед“, објавени се следниве наслови: Утринската песна на македонската преродба (личноста и делото на Димитрија Миладинов во секавањата на Рајко Жинзифов) (стр. 7—26); Прличев како детски поет (27—48); Марко Цепенков (49—84); Трајко Китанчев (85—110); Формирањето на ВМРО

во спомените на Иван Хаџи Николов (111—124); Страници на едно македонофиство (Петар Данилович Драганов и неговите проучувања на македонското културно-политичко минато) (125—158); Македонија и македонското прашање во трудовите на руските учени и публицисти од крајот на XIX и почетокот на XX век (159—166); Запис за Гоце Делчев (167—174); Революционерниот лик на Гоце Делчев (175—184); Гоцевата мисла во македонското револуционерно и културно наследство (185—190); Ѓорче Петров (191—220); Ѓорче Петров — идеолог на македонската самостојност (221—227); Ѓорче Петров во народната песна (229—237); Ѓорче Петров и Димитар Ризов (239—266); Весникот „Бунтовник“ на Ѓорче Петров како идеолошка подготовка на илинденскиот револуционерен чин (267—283); Убиството на Ѓорче Петров (285—299); Дамјан Груев (301—328); Крсте Мисирков и неговите политички антиподи (идеолошката трипартиција на македонското ослободително дело од крајот на XIX и почетокот на XX век) (329—335); Пере Тошев во литература-та (338—356); Никола Вапцаров (357—405).

На крајот на книгата се објавени библиографски белешки за секој наслов одделно при што е даден и азбучен показалец на имињата споменувани во книгата.

Целокупната книга содржи мошне богат материјал за културната и политичката историја на македонскиот народ, осветлена во долгогодишната работа на професор д-р Гане Тодоровски. Глав-но, се задржува на обработка на одделни личности од разни аспекти како, на пример, Григор С. Прличев, Марко Цепенков, Трајко Китанчев, Дамјан Груев, Крсте Мисирков, Пере Тошев, Никола Вапцаров и посебно Гоце Делчев и Ѓорче Петров. Со оваа книга добиваме еден том собрани дела на овој наш истакнат поет, во овој случај и научен работник — историограф, фолклорист и книжевен историчар.

Книгата „Трактати за сонцелубивите“ технички е мошне убаво опремена, а со својата богата и научно издржана и аргументирана содржина ќе остане како драгоцен прирачник за македонските историчари, фолклористи и книжевни историчари.

С. М.

ЃОРЧЕ ПЕТРОВ И ПЕРЕ ТОШЕВ — Друштво за наука и уметност и Друштво на историчарите — Прилеп, 1 (201)

Неодамна во издание на Друштвото за наука и уметност и Друштвото на историчарите од Прилеп, излезе од печат книгата под наслов: **Ѓорче Петров и Пере Тошев**.

Во неа се објавени материјалите од симпозиумите одржани во Прилеп по повод педесетгодишнината од убиството на **Ѓорче**

Петров и шеесет години од убиството на **Пере Тошев**, две крупни фигури во македонското национално ослободително движење.

Книгата е поделена на два дела.

Првиот дел (11—97) ги содржи рефератите од симпозиумот одржан на 2. X. 1971 година во Прилеп, посветен на педесетгодишнината